

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVNÍŠTĚ
V PARDUBICÍCH

Městský úřad Žamberk		
Č. j.:	14913/2009/REUP	
Došlo:	17-06-2009	<i>Murka</i>
Počet listů:	<i>0</i>	
Přílohy:	<i>0</i>	
Podací číslo	Spis. znak	Sk. znak/lhůta

Váš dopis č. j. / ze dne	12994/2009/REUP-3	
Naše č. j.	NPÚ-361/1585 /2009/Pau	Městský úřad Žamberk
Vyřizuje / linka	466 799 732	odbor regionálního rozvoje a ÚP
Spisový znak	820.4	Masarykovo nám. 166
V Pardubicích dne	10. 6. 2009	Žamberk

Věc: **Žampach – zámecká kaple**
restaurování hlavního oltáře, č. rejstříku ÚSKP 17602/6-4167

Odborné vyjádření

Základní údaje

Odborné vyjádření je vydáváno na písemné vyžádání Městského úřadu v Žamberku ze dne 28. 5. 2009

Je zpracováno podle ustanovení zákona o státní památkové péči č. 20/87 Sb, § 14, v platné právní úpravě ve znění pozdějších předpisů.

Při odborném vyjádření se vychází z prohlídky rozebraného hlavního oltáře v presbytáři zámecké kaple v Žampachu, prostudování existující fotodokumentace ve fotoarchivu NPÚ i ve fondech Domova pod hradem Žampach.

Upozornění

Obraz sv. Bartoloměje z roku 1678 byl restaurován nedávno a není proto součástí odborného vyjádření.

a) Popis

Hlavní oltář rámového typu je nesený zděnou částí menzy.

Vlastní dřevěná mensa je měkce tvarovaná s centrálními monogramem IHS s hořícím srdcem (zlacená řezba). Její povrchová úprava má podobu malovaného šedomodrého malovaného mramorování (barevnost je zkruslena silným nánosem ztmavlého laku).

Tabernákl (v kombinaci tvrdého a měkkého dřeva) je hranolovitý, zeleně mramorovaný, členěný v přední části odsazenými rohy, doplněnými 4 řezanými sloupy s bělavými dřívky a zlacenými patkami, hlavicemi a dekorativními řezbami. Dvířka obdélného tvaru se zlatou obvodovou řezbou jsou blankytně modrá s centrálními zlacenými iniciálami IHS obklopenými svatozáří. Na vrcholu tabernáklu je osazen drobný krucifix (dřevořezba, korpus a štítek bronzová úprava).

Retabulum tvoří nízká odstupněná základna s měkce prožlabenou průběžnou patkou a římsou zdobenou pásy granulace. Povrchová úprava v kombinaci dvou druhů zeleného mramorování a převážně bronzovaných pásů vrapované lišty a granulace.

Masivní profilovaný rám obrazu s vroubkovanou bronzovanou lištou na vnitřním a vnějším obvodu má po stranách připojený řezaný motiv z akantových rozvilin v zelenavé úpravě se zlatavými detaily.

Oltář bývá zařazován do období kolem roku 1700 s mladšími doplňky.

Odpovídající vyhodnocení datace jednotlivých částí oltáře zůstává úkolem restaurátorského a památkového průzkumu.

Součástí oltáře je i mramorový oltářní kámen a deponované prvky relikvie.

b) Stav

Oltář byl nedávno rozebrán na jednotlivé části, které jsou deponovány v prostoru kaple.

Dřevo je v různé míře narušeno dlouhodobým působením červotoče, místy má perníkovou až práškovou strukturu a samovolně se rozpadá, je uvolněno ve spojích, už v minulosti byly rozvolněné součásti provizorně spojeny hřebíky, některé části řezeb a architektonického vybavení tabernáklu i retabula chybí, povrchová úprava je především na řezaném listovém dekoru značně uvolněná a v početných úsecích odpadlá až na dřevěný podklad.

Zlacení je téměř souvisle přebonzované, místy bylo přetaženo barevným nátěrem.

Stávající povrchová úprava je převážně novodobá poznamenaná nekvalifikovanými zásahy.

Prohlídka bočních částí oltáře místy dokládá nepřekrytou starší úpravu jiné barevnosti

c) Vyjádření

Aby bylo možno záležitost odpovědně posoudit, vyhodnotit možnosti dalšího postupu a upřesnit koncepci restaurátorského zásahu, je třeba provést v nezbytném rozsahu **základní orientační restaurátorský průzkum** na podstatných, ale pohledově málo exponovaných částech oltáře.

Cílem průzkumu je:

- **upřesnit rozsah dochování všech částí oltáře,**
- **odlišit části původní od druhotně doplněných,**
- **vyjasnit otázku povrchových úprav z hlediska jejich stratigrafie, stavu dochování jednotlivých vrstev a posouzení vzájemné návaznosti.**

Základem pro zjištění rozsahu dochování je podchycení stavu před demontáží a zakreslení jednotlivých částí a jejich upevnění, které podle předběžného sdělení prováděl pan Karel Ungr.

Upozorňujeme, že práce může provádět pouze restaurátor s příslušnou restaurátorskou licenci.

Na základě výsledků průzkumu bude podle finančních možností investora stanoven definitivní postup. Místa provedených sond i případného odebrání vzorků je třeba do schematu oltáře v rámci restaurátorské dokumentace jasně kresebně vyznačit.

K presentaci výsledků průzkumu a řešení koncepce je třeba pověřeného specialistu ústavu přizvat. Termín schůzky je třeba společně dohodnout.

Jedno paré výsledků průzkumu požaduje NPÚ v Pardubicích pro své dokumentační účely.

V optimálním případě by měl být vedle restaurátorského průzkumu proveden i **průzkum archivní**.

S pozdravem

Václav Paukrt
PhDr. Václav Paukrt
vedoucí odboru památkové péče

